

telesa je tudi Ilovškova Marija z zakristijskega stropa, posebno če jo vzporedimo s šempetrsko Madono. Vsa majestetična gradnja, plemenito in eklekticistično oblikovane forme in aristokratska lepota je izginila, ostala pa je človeška ljubkost in preprosta prikupnost.

S temi dognanji smo končali razpravo o sladkogorskih freskah Franca Ilovška. Če še enkrat povzamemo glavne misli, bomo dejali, da zavzemajo freske v razvoju Ilovškove kakor tudi slovenske baročne iluzionistične umetnosti, gotovo pomembno mesto. V njih je Ilovšek dosegel ideal svojega časa, ki pa je bil tedaj mnogo bolj naturalistično usmerjen kakor ob početku razvoja našega baroka. Slogovno stoje na približno isti stopnji razvoja kakor sodobni avstrijski iluzionizem, a v znamenju zaostalosti nasproti italijanskemu. Naslednji razvoj racionalistične misli je Ilovšek desetletje kasneje (1759—1761) upodobil na freskah v Grobljah, ki so njegovo zadnje ohranjeno predsmrtno delo. Tu pa je zaznaven že povsem očito novi čas, ki je prinesel v najbližji bodočnosti razkroj velike freske baročnega iluzionizma.

Vinko Žitnik | Večer

Večer za robom gore na zapadu
ugaša in žari kot pogorišče,
vonj zrelih polj gre z vetrom čez dvorišče,
skoz vas govedo v hlev se vrača v hladu.

Iz kašč, kletí diši po žitu, sadu,
telo prevzema misel na ležišče,
pokòj v srcé in prostor pot si išče
in zrak je bolj in bolj podoben čadu.

Za križi v oknih že žarijo luči,
čez prag je s škornji stopil kmet k živini,
so v vratih kašče zarožljali ključi.

Lahkó bo zdaj zaspati na blazini —
očeta, mater nič več skrb ne muči:
dovolj čez zimo kruha bo v družini!